

Průvodce po záhadách

a

strašidelných místech 2

Karel Kůr

Karel Kyr

**PRŮVODCE PO ZÁHADÁCH A
STRAŠIDELNÝCH MÍSTECH**

2

COPYRIGHT

Autor: Karel Kýr

Vydal: Martin Koláček - E-knihy jedou

2013

ISBN:

978-80-87856-45-1 (epub)

978-80-87856-46-8 (mobi)

978-80-87856-47-5 (pdf)

1. PŘEKVAPUJÍCÍ OBJEVY NA ROVNÍKU

Psal se rok 1735. Na půdě Akademie věd v Paříži probíhal prudký spor o to, jaký má Země skutečný tvar. Zastánci teorie Isaaca Newtona byli přesvědčeni, že Země je koule zploštělá v oblasti pólů. Příznivci Gassaniho myšlenek zase tvrdili, že je zploštělá v oblasti rovníku.

Proto byly v roce 1736 vyslány dvě expedice, které měly změřit zakřivení Země. Jedna se vydala do Laponska k Severnímu pólu a druhá na území dnešního Ekvádoru k rovníku. Dlužno dodat, že slovo „ekvádor“ je odvozeno od španělského slova pro rovník. Ukázalo se, že pravdu měli příznivci Newtona. V roce 1936 byl poblíž ekvádorského hlavního města Quito vybudován pomník, který měl připomínat dvousté výročí francouzské expedice. Podle měření, které v 18. století provedli francouzští vědci, stojí v zeměpisné šířce 0 stupňů, tedy na rovníku. Pomník se jmenuje Mitad del Mundo (Střed světa) a dodnes je oblíbeným místem turistů. Protože se mohou procházet po rovníku a současně být na jižní i severní polokouli. Ale je tomu skutečně tak? Nedávno se totiž zjistilo, že rovník vede jinde, i když ne příliš daleko od pomníku. Zajímavé však je, že původní obyvatelé věděli o přesné poloze celá staletí před tím, než přijeli francouzští učenci. Jak je to možné? Kde se nachází skutečný rovník? Kousek na sever od Quita leží hora Catequilla. V roce 1997 byly na jejím vrcholu objeveny zdánlivě bezvýznamné zbytky zdi ve tvaru půlkruhu. Ekvádorský vědec Cristobál Cobo zjistil pomocí satelitní technologie globálního navigačního systému (GPS), že jeden konec leží přesně na rovníku. GPS také ukazuje, že slavný Střed světa se nachází asi 300 metrů na jih od skutečného rovníku. Byla souvislost mezi zdí a skutečným rovníkem náhodná? Ne! Spojnice obou konců zdi svírá s rovníkem úhel 23,5 stupňů, což téměř přesně odpovídá sklonu zemské osy. (Přesný sklon zemské osy je 23,45 stupně). A to není všechno. Jeden konec této spojnice směřuje k bodu, kdy při prosincovém slunovratu Slunce vychází a její druhý konec ukazuje k bodu, kdy při červnovém slunovratu Slunce zapadá. A další objevy na sebe nedaly dlouho čekat. Pomocí teodolitu umístěného na vrcholku Catequilly vědci zjistili, že pyramidy v Cochasquí, pocházejí z předinckého období, jsou orientovány v úhlu, který odpovídá východu Slunce při červnovém slunovratu. Dlužno dodat, že Inkové obsadili Ekvádor na poměrně krátkou dobu. Sídlii zde přibližně od roku 1470 do roku 1532, kdy začala španělská kolonizace.

Další objev

Významné archeologické naleziště Pambamarca je situováno v takovém úhlu, že při prosincovém slunovratu ukazuje k východu slunce. Za těmito objevy se automaticky vynoří řada otázek:

Je možné, že by Catequilla byla střediskem astronomických pozorování? A byla snad ostatní místa vybudována podle astronomických údajů získaných z tohoto centra?

Další pozoruhodné objevy

Vědci začali zanášet do mapy další astronomické linie. Najednou se začal vynořovat obrazec – osmicípá hvězda. Tento symbol byl objeven na starověké keramice a byl považován za obyčejné znázornění slunce. Proč? Původní obyvatelé totiž považovali slunce za božstvo a uctívali je. Po analýze zlomků keramiky nalezených na Catequille se zjistilo, že jsou staré téměř tisíc let. Příslušníci místních kmenů dodnes zdobí své ručně tkané koberce a oděvy symbolem osmicípé hvězdy, stejně jako to dělali jejich předkové. Ale co když měl tento obrazec pro jejich předky hlubší význam, než se všeobecně předpokládá?

V rámci projektu Quitsa-to, jehož ředitelem je Cristóbol Cobo, jsou shromažďovány přesvědčivé důkazy o astronomických znalostech dávných obyvatel tohoto území. Dodejme, že výraz Quitsa-to pochází od indiánů kmene Tsachila a znamená „střed světa“. Někteří odborníci se domnívají, že od tohoto výrazu je odvozeno jméno Quito.

Bylo objeveno více než deset archeologických nalezišť a mnoho starověkých měst, která jsou umístěna přesně v souladu s obrazcem hvězdy, v jehož středu leží na rovníku Catequilla. V časopise *Probuďte se* (22. 12. 2005) se píše:

„Ještě úžasnější je však skutečnost, že na základě takových údajů byla předpovězena existence dosud neobjevených rozvalin. Jak je to možné? V září 1999 pracovníci projektu Quitsa-to doporučili, aby se začalo s vykopávkami ve čtvrti Altamira v Quitu. Ta leží na jednom z osmi paprsků, které v úhlu 23,5 stupně vycházejí od Catequilly. Následně tam bylo objeveno velké pohřebiště a také množství keramiky z doby kolonizace i z období inckého a předinckého. Na některých paprscích, jež vycházejí od Catequilly, leží také kostely ze španělského koloniálního období.“

Existuje pro to nějaké vysvětlení? Doktor Cristóbol Cobo řekl: „V roce 1750 limská rada vznesla požadavek postavit kostely, kláštery, kaple a kříže na všech pohanských ‚guacas‘- na náboženských místech domorodců.“

Proč to udělali? Naskýtá se jednoduché vysvětlení. Španělé považovali tato místa za nekřesťanské. Proto je zničili a na jejich místě postavili katolické kostely. A díky tomu, že tam, kde se dříve uctívalo slunce, nyní stály kostely, bylo snadnější obrátit domorodce na katolicismus. Ve výše zmíněném časopise se píše:

„Na jednom z paprsků Catequilly leží ve staré koloniální čtvrti Quita kostel San Francisco. Byl vybudován v 16. století na předincké stavbě. Je postaven tak, že když při prosincovém slunovratu paprsky vycházejícího slunce zasvítí do kopule, ozáří trojúhelník nad oltářem. Jak potom slunce stoupá po obloze, sluneční paprsky postupují směrem dolů a vytvářejí zářivý sluneční efekt na tváři sochy, která se jmenuje Bůh Otec. K tomuto jevu dochází přesně v den zimního slunovratu. I další kostely v okolí jsou architektonicky řešeny tak, aby v nich slunce vyvolávalo

podobné efekty. Jejich účelem bylo, aby se z domorodců uctívajících slunce stali katolíci.“

Ale odkud vzala starověká civilizace takové znalosti? Jak mohla starověká civilizace vědět, že Catequilla je „středem světa“? Jak je známo, existuje místo, kde v poledne při rovnodennosti předměty nevrhají stín – je to rovník. Vědci, kteří pracují na projektu Quitsa-to tvrdí:

„Starověcí místní obyvatelé pečlivě pozorovali stíny, a díky tomu zjistili, kde přesně rovník leží.“

A navíc: hora Catequilla je přírodní astronomickou observatoří, kterou ctitelé slunce nemohli přehlédnout. Od své základny se zvedá do výše 300 metrů a leží mezi východním a západním řetězcem And.

„Díky velkolepému panoramatu And je možné snadno zaznamenat, ve kterém bodě slunce každý den vychází a ve kterém zapadá. Například na východním horizontu musely být význačnými body při sledování slunce téměř pět tisíc metrů vysoké zasněžené kužely sopek Cayambe a Antisana.“

Z hory Catequilla je ničím nerušený pohled v okruhu 360 stupňů. Prostým okem je možné vidět 20 starověkých měst a přibližně 50 archeologických nalezišť. A protože Catequilla leží na nulté rovnoběžce, je z ní vidět jižní i severní obloha. Takže tato hora je právem označována za střed světa. Na celém rovníku není žádné jiné místo, které by nabízelo všechny tyto možnosti a navíc ve výšce přes 3000 metrů nad hladinou moře.

Je třeba si připomenout, že rovník z velké části prochází oceánem a tropickými džunglemi, kde výhledu na oblohu brání vegetace. A navíc neposkytuje spolehlivé body, na které by bylo možné se obrátit při pozorování nebeských těles. Nehledě na to, že listy rostou, odumírají, a proto se vegetace neustále mění. Pouze v Keni jsou poblíž rovníku hory, ale ty nejsou z žádné strany lemovány horskými hřebeny, jako je to v případě Catequilly. Takže Catequilla leží na výjimečném místě, je to de facto výjimečná astronomická observatoř. Ale kdo byli tito starověcí astronomové? Vědci, kteří pracují na projektu Quitsa, se domnívají:

„Původními vlastníky těchto vědomostí mohli být příslušníci domorodých kmenů Quito nebo Cara. Projekt se však teprve rozjíždí a ještě mnoho je potřeba zjistit.“

Ovšem některé základní věci -co se týká dávných obyvatel- jsou však zřejmé. Rozumět zdánlivému pohybu slunce bylo nezbytné k tomu, aby mohly být sestaveny kalendáře užitečné v zemědělství. A protože slunce hraje klíčovou roli v zachování života, není divu, že bylo předmětem uctívání. Pozorování slunce a s tím související výpočty se tak přesunuly ze světské roviny do roviny náboženské. A nesmíme zapomenout, že k pečlivému studiu nebes byli tito lidé motivováni náboženskou horlivostí. Díky tomuto studiu získali v průběhu staletí ohromující astronomické znalosti, které se díky objevům v Catequille dostávají na světlo až nyní.

Rovnodennost a slunovrat

Protože je zemská osa nakloněna v úhlu 23,45 stupně, každý den Slunce vychází a zapadá v jiném místě. Postupně se posunuje na sever nebo na jih od rovníku. Tento pohyb je samozřejmě zdánlivý. Svou polohu totiž nemění Slunce, ale Země, kdy během své cesty obíhá kolem Slunce.

Jednou za rok, když je díky oběžné dráze severní část zemské osy nejvíce nachýlena směrem ke Slunci, Slunce vychází v nejsevernějším bodu – 23,5 stupně na sever od rovníku. K tomu dochází kolem 21. června. Když je směrem ke Slunci nejvíce nachýlena jižní část zemské osy, vyjde Slunce v nejjižnějším bodu – 23,5 stupně na jih od rovníku. Tak tomu je kolem 21. prosince. Tato dvě data jsou označována za slunovrat.

Ale v polovině cesty mezi těmito nejkrajnějšími body dochází k tomu, že zemská osa je se Sluncem souběžná. Říká se tomu rovnodennost. V tu dobu jsou den i noc všude na Zemi stejně dlouhé. Tato situace nastává kolem 20. března a 21. září. V těchto dnech Slunce vychází přesně na východě a zapadá přesně na západě. V poledne je Slunce při rovnodennosti v nejvyšším bodu nad rovníkem, a žádný předmět tam proto nevrhá stín.

2. TELEVIZE Z BUDOUCNOSTI?

Psal se rok 1974. Spisovatel Andrew Tomas vydal knihu *Beyond the Time Barrier* (Za bariérou času). Píše v ní mimo jiné o možnosti „časové televize“, což znamená, že „elektromagnetické obrázky“ z budoucnosti se mohou samy od sebe objevit v televizi. Týž rok, kdy kniha vyšla, se stala příhoda, která potvrzuje existenci časové televize. Na její zařazení do knihy však bylo pozdě.

Sobota 1. července 1974. Ve Flixborough v Humberside vybuchla velká chemická továrna. Výbuch zpustošil velkou část objektu a zahynulo při něm dvacet tisíc lidí. Okolí bylo evakuováno, protože ve strašlivém žáru se uvolňovala obrovská mračna černého dýmu s jedovatými plyny. Lesley Castletonová byla ženou v domácnosti. Pozoruhodné je, že se o celé události dověděla pět hodin předtím, než k ní došlo. Později vyprávěla:

„Dívala jsem se na sobotní dopolední film, který náhle přerušil nápis New Flash (zvláštní zpravodajství). Mužský hlas popisoval podrobnosti strašlivého výbuchu v Flixborough. Udával počet zabitých a zraněných, názvy chemikálií, která zavinily explozi. Pak zvláštní zprávy skončily a film pokračoval.“

Paní Castletonová zprávě uvěřila a když ji kolem poledne přišlo navštívit několik přítelkyň, pověděla jim o té strašlivé tragédii. Když však s manželem sledovala večerní zprávy, uváděli v nich okamžik výbuchu v 16,30 hodin. Paní Castletonová se samozřejmě domnívala, že se reportéři zmýlili. Když na druhý den četla nedělní noviny, které tento čas potvrdily, napadlo ji, že se událo něco hrozně divného. Zatelefonovala svým přítelkyním, a ty ji ujistily, že jim o neštěstí říkala před polednem.

„Docela mě zamrazilo,“ řekla, „došlo mi, že jsem viděla něco, co se ještě nestalo.“

A teď můžeme jen klást otázky, případně vyslovovat hypotézy. Prodralo se snad televizní vysílání z budoucnosti nějakou skulinou v čase? Jestliže ano, proč právě tato zpráva a proč se neobjevila na ostatních televizorech v této oblasti? Filozof a záhadolog Antonín Mareš mně napsal:

„Vycházejme z předpokladu pravdivosti této zprávy. Což mimochodem není tak běžné, neboť s podobnými „zprávami“ jsme neustále „zásobováni“ velmi štědře. Otázka zní: Mohlo se to stát, nebo ne? Předpokládejme, že ano. Pak se ale musíme zeptat, jak se to mohlo stát. Odpověď je snazší, nežli tušíme. Celý problém je v našem chápání skutečnosti, kterou představuje ČAS. Dalším fenoménem je naše nedokonalé vědomí, které události prostoru strhává do času.“

Asi před sto lety se řada skutečných vědců tímto fenoménem času zabývala. Z toho období známe mnoho teorií o čase, včetně známé teorie relativity. Mimochodem,

dodnes filozoficky pochopenou jen několika málo lidmi. Na důkladné objasnění zde není prostor, a proto odkazuji na své práce o času. Přesto se ale pokusím, alespoň heslovitě říci, o co mohlo jít. Událost mohla svou razantností vyvolat „rezonance“. Události, které jsou mechanického původu (vibrace, výbuchy a pohyby všeobecně) jsou ve skutečnosti události prostoru!!! My lidé, se svým omezenějším vědomím (proti duchovním bytostem) nejsme schopni je jako prostorové vůbec vnímat a proto je strháváme do systému, kterému říkáme čas. Pro mnohé to může být velmi překvapující, proto znovu odkazuji na svoje knihy a své úvahy. Zde nelze udělat podrobný rozbor, neboť to předpokládá zcela zásadní změny v pojetí chápání reality (hmoty). Takže to, co jsem nastínil, sice vysvětluje skutečnost, nikoliv ale to, že tento jev byl zaznamenán dříve.

Takže si nyní řekněme jak je to možné.

V okamžiku silného vybudení našeho vědomí, je toto schopno se částečně odpoutat od hmotného projevu těla a „zapnout“ naše budoucí schopnosti, které získáme teprve pomocí evolučního vývoje do běžného používání. Takže toto vybudené vědomí je pojednou schopno zaregistrovat prostorový útvar, který si můžeme představit jako „obraz“. Je nutné si uvědomit, že vše, co se na Zemi má stát, se ve skutečnosti již ve vyšších světech (astralita, myšlenkový a duchovní svět a mnoho dalších vyšších) stalo, a na Zemi se to „jen“ realizuje. To je onen stav prostorového vnímání, které umožňuje „vidět“ věci a události jak do minulosti, tak i budoucnosti.

3. OBDIVUHODNÁ KULTURA Z MOČÁLŮ

Více než tisíc let před naším letopočtem se v močálech a proláklínách dnešních mexických států Tabasco a Veracruz objevila pomalu odnikud záhadná a působivá kultura. Archeologové její význam srovnávají s úkazem sumerské civilizace. Dodnes neznáme jméno národa, který ji vytvořil, ale všeobecně se mu říká „Olmékové“ podle lidí, kteří tam dle Aztéků žili. Olmékové dokázali přemísťovat obrovská množství zeminy a kamene a budovali pyramidy vyšší než třicet metrů. Vytvářeli také drobné jadeitové sošky, ale také kolosální kamenné hlavy o hmotnosti pětadvacet tun. Ale proč si tento tvůrčí lid vybral bažinatou nížinu s množstvím lagun, která byla zamořena různými nemocemi a kde se to hemžilo jedovatými živočichy? I dnes je tato oblast řídko obydlena. Věda byla upozorněna na výše zmíněnou kulturu teprve v minulém století, což dokazuje mimořádnou nehostinnost „kaučukové země“ Olméků.

La Venta

Pojem „La Venta“, kterým se označovala zvláštní oblast v přítokové oblasti Rio Tonalá, vstoupil do našeho povědomí teprve roku 1925. Helmut Tributsch v knize *Záhadná fata morgána* píše:

„Tuto zásluhu si připsali archeolog Franz Elom a etnolog Oliver La Farge, kteří - přesně podle pokynů domorodců- pronikli od Rio Tonalá proti proudu přítoku Rio Blasilla do neznámého vnitrozemí. Dorazili k ostrovu dokonale obklopenému bažinami - k La Ventě. Přivítala je více než dvoumetrová postava vytesaná do kamenného bloku. Když od ní nakonec odvrátili svou pozornost, povšimli si asi pětadvacetimetrové pyramidy, po jejímž boku stály čtyři otesané kamenné monumenty a potom ještě dva další. V půdě vězel kamenný kolos, obroušený téměř do tvaru koule. Když po jeho okraji odstranili poddajnou zeminu, uviděli dvacet až třicet tun těžkou kamennou hlavu bez krku. Měla rozplácly nos, naběhlé rty a zarputile buldočí rysy. Přes lebku byla natažena těsně přiléhající čapka, která zdobila výrazně protažené uši kolíčkem provlečeným ušním lalůčkem. Tyto pozoruhodné charakteristiky byly později objeveny i u mnoha jiných kamenných monumentů.“

A to nebylo všechno. V La Ventě byly nalezeny celkem čtyři obří hlavy. Jedna socha dokonce přesahuje na výšku čtyři metry, váží padesát tun a je ozdobena řadou přidavných postav. Socha zachycuje dvě různé lidské postavy a jednu z nich -kvůli výrazně zahnutému nosu a zřetelnému vousu na bradě archeologové pojmenovali „Unce Sam“. A tady si zase dovoluji citovat z výše uvedené knihy.

„Hlavy byly zdobeny bohatými pěřovými řelenkami a rybí hlavou. Nad postavami se podle všeho vznášejí další malé bytosti. V jednom kamenném oltáři bylo vytesáno pět dětí, které se vyznačují lidskými i zvířecími rysy. V náruči je chová pět dospělých osob. Dětské postavy jsou chorobně znetvořené a opuchlé, což byly rysy, které byly zřejmě hluboko uctívány, protože se v umění Olméků vyskytují doslova na každém kroku a patří nejspíš k základům náboženství tohoto záhadného lidu.“

A mne dodatečně napadá: odlehlá oblast, znetvoření - nešlo o nějaké pokusy, které na Olmécích konaly nějaké vyšší bytosti?!

Byla také objevena socha sedícího muže s bradkou, kolem jehož hlavy se ovíjí chřestýš a jeho hlavu obepíná tlama jakési řelmy.

Ostrov je čtyři kilometry dlouhý a je jen půldruhého kilometru široký. A na tomto malém prostoru bylo objeveno kolem devadesáti soch většinou zakopaných do země. A celý ostrov je posetý náhrobky. Velkým překvapením byla 34 metrů vysoká pyramida, z jejíhož vrcholu vychází deset hlubokých žlábků. Podle Helmuta Tributscha dodnes nikdo netuší, co skrývá ve svém nitru. V těsném sousedství se nachází obřadní dvorana ohraničená bazalovými sloupy.

Helmut Tributsch: „Když archeologové prozkoumávali severněji položený okrsek, zažili velké překvapení. Kolem roku 1000 před n. l. tu byly zahájeny rozsáhlé přípravné práce v rámci budování teras. Z nevysvětlitelných důvodů stavitelé tohoto kultovního okrsku používali hlinu a písek pečlivě rozlišovaných barevných odstínů: růžové, červené a žluté. Podobně se uplatnily tisíce tun speciálně vybraných kamenných kvádrů, které byly podle všeho dopravovány až na stokilometrovou vzdálenost z pohoří u Los Luxtlas přes rozsáhlé močálovité oblasti.“

Jakou techniku Olmékové v oněch dávných dobách používali?

Ale překvapení nebylo u konce. Archeologové narazili na 17 metrů dlouhý, 8 metrů široký a 20 metrů hluboký hrob. Byl vyplněn asi tisíci tunami nazelenalého polodrahokamu, dnes známého pod názvem serpentín a to ve formě pečlivě uspořádaných a vzájemně dokonale překrývajících dlaždiček.

Helmut Tributsch: „Spáry byly zaplněny barevnou hlinou. Tuto kamennou nádheru chránila před pohledy zvědavých lidí vrstva zeminy. Podařilo se odhalit tři obdobně mohutné plošiny, a navíc tři svého času zakopané mozaiky, z nichž každá sestávala ze 485 serpentínových bloků, pokrývajících plochu asi pětatřiceti čtverečních metrů. Jsou na nich zobrazeny pracky zuřícího jaguářího božstva. Nikdo není schopen říci, jak se tahle obrovská množství polodrahokamů dostala na bažinatý ostrov. Nejbližší naleziště, které by v daném případě mohlo přicházet v úvahu, se nacházejí v horách u Oaxaky, vzdálených dvě stě kilometrů.“

Na začátku tohoto článku jsme si položili otázku, co Olméky přinutilo k tomu, že žili v nehostinné oblasti uprostřed močálů. Profesor fyziky a spisovatel Helmut Tributsch se domnívá, že z ostrova musela vycházet síla, která ho předurčovala k tomu, aby byl hluboce uctíván.

„Geologické poměry připouštějí závěr, že ostrov v bažinách se zrcadlil na obloze nebo se příležitostně vznášel nad obzorem. Zjevoval se tak bůh s tělem hada a ptačími péry. Proto se přímo nabízelo zasvětit mu chrámový okrsek přesně tam, kde se tento svět spojoval s oním. Nebylo tudíž logické ukládat k poslednímu odpočinku i nebožtíky právě zde, kde jejich hroby budou vzaty na nebesa?“

San Lorenzo

Ovšem ostrov La Venta není jediným místem, kde Olmékové postavili své stavby. Další pozoruhodná lokalita se nachází asi sto kilometrů jižně - je to San Lorenzo. Radiokarbonové datování nám napovídá, že se tu první stopy po Olmécích objevily kolem roku 1200 před Kristem.

San Lorenzo je asi 50 metrů vysoká a 1200 metrů široká plošina, navrstvená pomocí sopečné horniny a zeminy na rovné a pravidelně zaplavované savaně.

Helmut Tributsch: „Dodnes se nepodařilo zjistit žádný důvod praktického využití tohoto gigantického stavebního počinu. Hluboké, uměle vytvořené propasti lemují plošinu na severu, jihu a západě. Bylo na ní založeno dvacet rybníků. Archeologové narazili i na podzemní síť kanálů ve tvaru písmene U, vytvořených vzájemně propojenými kanály. Hmotnost dosud odhalených dvou set metrů kamenného komplexu byla odhadnuta na přinejmenším třicet tun. Několik set pohřebních mohyl, postavených přesně kolem severojižní osy, svědčí o tom, že tato uměle vytvořená plošina byla posvátným místem, kde lidé očekávali spojení s nebesy. Mohyly jsou obdélníkově uspořádány a obklopené pyramidálními strukturami. Dosud bylo vykopáno asi pětasedmdesát kamenných monumentů, mezi nimiž byly i velkolepé sochy a typické olmécké obří hlavy...“

Vědci jsou přesvědčeni, že Olmékové byli prvním civilizovaným národem ve Střední Americe. Symboly božstev, zvěčněné na jejich kamenných oltářích, se ve Střední Americe běžně vyskytovaly ještě o dva tisíce let později. Někteří badatelé se vyslovili, že Olmékové pravděpodobně znali i primitivní písmo a kalendář.

Ale největším a nevyřešeným tajemstvím Olméků je jejich původ. Vědecké výzkumy ztěžuje fakt, že kyselá půda „kaučukové země“ není schopna uchovat kosti. Ale četná výtvarná díla Olméků leccos naznačují. Třeba to, že se jedná o dva rozdílné typy lidí. Nejčastěji se vyskytují podsadité korpulentní postavy se silným krkem, krátkým plochým nosem, oteklými rty, pohrdavým „olméckým“ pyskem kolem úst a šikmýma asijskýma očima. Vzácnějším typem je „Strýček Sam“ se skobovitým nebo rovným nosem a vousem. Je mnohem větší a zpravidla štíhlejší...

A takhle bychom mohli ještě dlouhou chvíli pokračovat. A za každou větou by se vynořovaly otazníky, které možná už nejsme schopni zodpovědět.

4. PODIVNÝ SEN EDWARDA SAMSONA

Domorodci na ostrově Krakatoa se 29. srpna 1883 ocitli v zajetí živlů: před nimi bylo vařící moře, za nimi rozžhavená láva. Americký novinář katastrofu popsals do nejmenších detailů deset dnů před tím, než k ní došlo!

Po explozi zbylo z původní sopky jen několik malých ostrůvků. Ve 20. století se začal formovat nový vulkán, který se nazývá Dítě Krakatoa. Výbuch sopky Krakatoa je označován za vůbec největší katastrofu svého druhu v moderních dějinách. O život při něm přišlo 36 000 lidí.

Edward Samson pracoval pro bostonský deník Globe. Když se mu sešly odpolední a noční služby, přespával v redakci. Přesně tak tomu bylo 19. srpna 1883. Ze spánku ho ale kolem třetí ráno vytrhl strašlivý sen. Byl tak živý, že mu připadalo, jako by byl jeho součástí.

Chvěl se a několik minut si srovnával v hlavě to, co se mu zdálo. Pak vzal pero, papír a vše sepsal. Podrobně vylíčil, jak tisíce zoufalých lidí z ostrova Pralape poblíž Jávy prchají před proudy rozžhavené lávy proti přílivové vlně vysoké nejméně padesát stop. Napsaný příběh nechal ležet na stole a odešel z redakce dříve, než se ve dveřích objevil šéfredaktor. Toho papír hned upoutal a mylně se domníval, že podřízený v noci přijal kabelogram. Článek tedy nechal s palcovým titulkem vytisknout na první straně. Zprávy se hned chytily ostatní noviny a text obletěl celou Ameriku, stal se nejsenzáčnejší událostí dne a čtenáři volali po dalších informacích.

Když se vize vyplní

Edward Samson nakonec šéfovi vysvětlil, co se stalo. Dostal okamžitou výpověď a bostonský Globe otiskl omluvu. Nešťastného redaktora však „zachránila“ příroda. Od západního pobřeží USA zavanul velmi prudký vítr. Agentury přinášely zprávy, že se stalo něco neobvyklého v Indickém oceánu.

Obrovská přílivová vlna smetla tisíce vesnic v Malajsii a Indii. Z Austrálie dorazily informace o mimořádných nárazech vzduchové vlny. A obrovské vodní jazyky zalily západní pobřeží USA, Mexika a Jižní Ameriky. Spisovatel Frank Edwards ve své knize Nejzáhadnější ze záhadných píše:

„Okolo světa obletěla obrovská přílivová vlna a vlna vzduchová dokonce oběhla Zemi několikrát. Lodě připlouvající do přístavů v Indickém oceánu přivázely zprávy o výbuchu sopky Krakatoa ležící v Sundském průlivu, který zničil ostrov a zahubil tisíce jeho obyvatel. Nebylo pochyb o tom, že jde o největší katastrofu moderních dějin. Všechny světové deníky se tragédií zabývaly do detailů. Zájem

čtenářů neustával. V zájmu pozornosti se ocitla právě ta periodika, která přetiskla bez pochybností výplod noční můry jednoho redaktora, jemuž se zdálo o pralapské explozi.“

Záhada názvu

Majitel bostonského Globe přijal Edwarda Samsona zpět a jeho fotografii otiskl přes celou titulní stranu - stal se hrdinou dne. Události, které viděl ve snu, se lišily od skutečnosti pouze v jednom detailu: zničený ostrov označil jako Pralape, přitom se jednalo o ostrov Anak Krakatau. Ale tako malá nejasnost se nakonec vysvětlila.

Po letech totiž Holandský historický ústav, který analyzoval tuto záhadu, našel starou mapu, na níž byl ostrov Krakatau uveden pod svým původním názvem, jenž nebyl užíván již dobrých 150 let. Pralape.

5. OBRŮV CHODNÍK - PŘÍRODNÍ DIV IRSKA

Legenda vypráví, že irský obr jménem Finn MacCool chtěl vyzvat na souboj skotského obra Benandonnera. Ale byl tady problém. Žádná loď nebyla tak velká, aby kteréhokoliv z nich převezla přes moře k jeho soupeři. Podle legendy Finn MacCool vyřešil tento problém tím, že z ohromných kamenných sloupů postavil mezi Irskem a Skotskem chodník.

Benandonner, který byl větší a silnější než Finn MacCool, výzvu přijal a vydal se po chodníku do Irska. Když ho manželka MacCoola spatřila, celou situaci vyřešila velmi chytře... oblékla svého obřího manžela do dětských šatů. Když Benandonner došel až k jejich domu a uviděl „dítě“, dostal strach. Když je dítě takhle veliké, co teprve jeho otec?! Toho by rozhodně nechtěl potkat, začal ustupovat zpět do Skotska. A aby ho Finn MacCool nemohl pronásledovat, ničil za sebou chodník. Všechno, co z něj v Irsku zůstalo, je dnes označováno za Obrův chodník.

Opravdu chodník pro obry?

Obrův chodník leží na severním pobřeží Irska, asi 100 kilometrů severozápadně od Belfastu. Když se dostanete na místo, stačí ujít krátkou vzdálenost z návštěvnického centra k pobřeží... A před vašimi očima se objeví nepopsatelný pohled. Všude uvidíte tisíce velkých kamenných sloupů až šest metrů vysokých. Některé odhady uvádí, že jich je 40 tisíc. Ale brzy vaši pozornost zaujme něco jiného než jejich počet. Symetrie. Sloupy mají průměr 38 až 51 centimetrů, zarovnaný vrch a všechny vypadají jako šestiboké. Zdají se být tak stejné a tak dobře do sebe zapadají, že prý při pohledu shora připomínají plástev. Ale když si je prohlédnete pozorněji, zjistíte, že asi čtvrtina sloupů je pětibokých a že několik málo u nich je čtyřbokých, sedmibokých, osmibokých, a dokonce devítibokých.

Obrův chodník se skládá ze tří částí. Ta největší -Velký chodník- začíná na pobřeží u paty útesů. Zpočátku máte dojem, že jde o náhodně rozházené gigantické nášlapné kameny, některé až šest metrů vysoké. Ale směrem k moři opravdu začínají vytvářet dojem chodníku pro obry. Jak již bylo řečeno, vrcholky jsou zarovnané a vyhlazené, sloupy do sebe zapadají jako buňky plástve, takže máme dojem, že je před námi dlážděná cesta široká 20 až 30 metrů. Při odlivu můžete po této cestě ujít několik set metrů. Pak chodník pomalu klesá a mizí pod vlnami. Ale stále míří ke Skotsku. Další dvě části jsou Střední chodník a Malý chodník a leží podél Velkého chodníku. Nemají však podobu cest, ale vypadají jako dvě hromady. Díky jejich plochým vrcholům se ti odvážnější mohou z jedné hromady vyšplhat na druhou. Ale musí si dávat velký pozor. Sloupy, které jsou nejbližší moři, jsou mokré a kluzké.

Jiné formace pro obry

Pokud půjdete úsekem podél pobřeží, který je dlouhý asi šest a půl kilometru a říká se mu Causeway Headlans (Mysy chodníku). Ve stěnách útesů můžete spatřit tisíce dalších sloupů. Během let lidé některé z těchto útvarů pojmenovali. Dva dostaly jméno podle hudebních nástrojů. Skalní útvar, kterému se říká Varhany, si své jméno vysloužil díky dlouhým pravidelně tvarovaným sloupům, které připomínají píšťaly gigantických varhan. Obrova harfa se skládá z mohutných zakřivených sloupů, které sahají až k moři. Legendy o obrech se obráží i v jiných jménech. Je zde například Obrův tkalcovský stav, Obrova rakev, Obrova děla, Obrovy oči a dokonce Obrova bota. Tu můžete vidět na pláži nedaleko Obrova chodníku. Jde o balvan ve tvaru boty, vysoký asi 2 metry. Někdo vypočítal, že obr, který by nosil takovou „botu“, by musel měřit nejméně 16 metrů. Jiná skalní formace se jmenuje Komíny. Je prý připomínkou události, která měla co dělat se slavným španělským válečným loďstvem. Tento skalní útvar je vytvořen několika samotnými sloupy. Díky erozi stojí stranou od hlavního útesu na výběžku, který ční nad pobřežím. Není obtížné si představit, že z dálky při pohledu z lodi mohli námořníci tyto sloupy omylem považovat za komíny velké pevnosti. Když se v roce 1588 španělská válečná loď Girona spěchala domů po porážce španělského loďstva, vypálila na Komíny z děl v domnění, že střílí na nepřátelskou pevnost. Druhý konec chodníku podle legendy měl Obří chodník spojit Irsko a Skotsko. Kde je tedy jeho druhý konec? Stejně čedičové sloupy jako v Irsku jsou 130 kilometrů severovýchodním směrem, na malém neobydleném ostrůvku Staffa u západního pobřeží Skotska. (Jméno Staffa znamená „Sloupový ostrov“.) Skotskému obru Benandonnerovi se říkalo také Fingal. Hlavní atrakcí ostrova Staffa je velká jeskyně mezi čedičovými sloupy, která je hluboká asi 80 metrů a jmenuje se Fingalova jeskyně. Zvuk vln, které se třísťí o skály u vchodu do jeskyně, inspiroval německého hudebního skladatele Felixe Mendelssohna k tomu, že v roce 1832 napsal předehru „Hebridy“, známou také jako „Fingalova jeskyně“.

Jak tyto sloupy vznikly?

Nejsem zběhlý v geologii, tak jsem byl nucen hledat v moudrých knihách. Odpověď na tuto otázku prý souvisí s tím, jak jsou tvořeny některé horniny. Dočetl jsem se, že severní Irsko leží v oblasti souvislých vápenců. Vulkanická činnost probíhající hluboko v zemské kůře prý kdysi způsobila, že roztavená hornina neboli magma o teplotě více než 1 000 stupňů Celsia vystoupila puklinami ve vápenci na povrch. Jakmile se ocitla na vzduchu, vychladla a ztuhla. Dobře, ale proč neztvrdla do podoby ohromné beztvaré masy? I na to má věda odpověď. Magma prý může mít různé chemické složení, a proto z něj po vychladnutí vznikají rozmanité druhy hornin. Ta, které se zformovala tak úchvatným způsobem, že vytvořila Obrův chodník, se jmenuje bazalt neboli čedič. Když tento druh magmatu pomalu chladl a smršťoval se, díky chemickému složení se na jeho povrchu začaly tvořit pravidelné pukliny ve tvaru šestiúhelníků. Magma postupně tuhlo do větší a větší hloubky, pukliny se prohlubovaly a nakonec vznikly tužkovité čedičové sloupy. Takové sloupy jsou nejen v Irsku a Skotsku, ale i v jiných částech světa. Ale abyste se k nim dostali také tak blízko, musíte často vynaložit daleko větší úsilí. Jen zřídka

najdete tolik dobře zachovalých šestibokých sloupů na místě, které je všem přístupné. Když koncem 18. století sir Joseph Banks uviděl na ostrově Staffa čedičové sloupy, přestože jich bylo relativně málo, byl tak uchvácen jejich krásou, že prohlásil: „Co jsou ve srovnání s tím katedrálou a paláce postavené lidmi?... Který architekt se teď může chlubit?“ Když uvidíte Obrův chodník na vlastní oči, začnete mít pochybnosti, že by něco tak úchvatného mohla vytvořit příroda. Ale když ne ona, kdo tedy?